

**MATERIÁL NA ROKOVANIE FINANČNEJ KOMISIE
ZASTUPITEĽSTVA ŽILINSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA**

K bodu 10: Správa o pripravovanej zmene tarify v prímestskej autobusovej doprave

Navrhovateľ:

Ing. Erika Jurinová
predsedníčka ŽSK

Materiál vypracovali:

odbor dopravy
Úradu ŽSK

Materiál predkladajú:

Ing. František Duračinský
riaditeľ odboru dopravy
Úradu ŽSK
Ing. Richard Staškovan
Konateľ ID ŽK, s. r. o.

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Správu
3. Návrh cenníka cestovného

Žilina 18. júna 2020

Návrh uznesenia

Finančná komisia Zastupiteľstva Žilinského samosprávneho kraja

o d p o r ú ě a

Zastupiteľstvu Žilinského samosprávneho kraja

zobrať na vedomie

správu o pripravovanej zmene tarify v prímestskej autobusovej doprave v predloženom znení.

Správa

Žilinský samosprávny kraj plánuje od 1. augusta 2020 zmenu tarify v prímestskej autobusovej doprave. Zmena spočíva najmä v prechode z pásmovej tarify na kilometrickú tarifu a v zjednotení poskytovaných zliav, v súlade s novou vyhláškou 5/2020 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia týkajúce sa objednávaní verejnej osobnej dopravy. Návrh kilometrickej tarify je nasledovný:

Základná sadzba + sadzba za každý prejdený tarifný kilometer

Druh CL	Základné cestovné		Zľavené cestovné	
	Platené v hotovosti - neprestupný	Platené z DK „elektronický“ - prestupný	Platené v hotovosti - neprestupný	Platené z DK „elektronický“ - prestupný
Základná sadzba	0,60 €	0,50 €	0,45 €	0,35 €
Sadzba za jeden tarifný km	0,05 €	0,04 €	0,02 €	0,02 €

Zmenou sa dosiahne väčšia transparentnosť a spravodlivosť, keďže cena cestovného lístka bude závisieť vo veľkej miere od tarifnej vzdialenosti, ktorú cestujúci precestuje. V rámci zmeny tarify budú zavedené aj prestupné cestovné lístky, ktoré doteraz v prímestskej autobusovej doprave ŽSK neexistovali a cestujúci si pri prestupe na iný autobusový spoj musel kúpiť ďalší cestovný lístok. V súčasne platnej pásmovej tarife sa cestovné menilo skokovo a cestujúci platil rovnako, či precestoval o 3 km viac alebo menej. Zmenou tarify sa niektorým cestujúcim cestovné zvýši, ale naopak niektorým sa zníži. Výrazne klesne cestovné cestujúcim na dlhšie vzdialenosti, teda po 25-tom kilometri, ale mierne klesne aj cestujúcim na kratšie vzdialenosti, čiže do 2 – 3 tarifného kilometra. Cieľom zmeny tarify je tiež výraznejšia zľava v prípade cestovného plateného z dopravnej karty. V dôsledku zmeny tarify sa napr. cestovné pre cestujúceho na 14 km zvýši o 3 centy, ale naopak pre cestujúceho na 32 km sa zníži o 15 centov pri platbe z dopravnej karty. V hotovosti sa cestovné pri oboch príkladoch zvýši o 20 centov oproti súčasnosti. Pri ceste na 15 km sa zvýši cestovné o 7 centov a naopak pri 61 km sa zníži až o 29 centov pri platbe z dopravnej karty. V hotovosti sa cestovné zvýši v prvom prípade o 25 centov a v druhom prípade o 35 centov.

Výraznejšou zľavou cestovného v prípade elektronického cestovného, čiže platby cestovného z dopravnej karty, voči cestovnému platenému v hotovosti, chce ŽSK tiež zvýšiť bezpečnosť pri cestovaní, a to najmä v súvislosti so zamedzením šírenia koronavírusu COVID-19. Takýto spôsob platby tiež zrýchli a zjednoduší nástup a výstup cestujúcich a v konečnom dôsledku zrýchli cestovanie a skráti dobu prepravy cestujúceho. V súčasnosti, v prípade obvyčajného základného cestovného, využíva 43,25 % cestujúcich platbu v hotovosti a 56,75% cestujúcich platbu dopravnou kartou. V súčasne platnej pásmovej tarife je malý rozdiel medzi výškou cestovného plateného v hotovosti a výškou cestovného plateného z dopravnej karty, čo cestujúcu verejnosť nemotivuje k využívaniu dopravných kariet. Jedným z cieľov zmeny tarify je teda naučiť cestujúcich, že platba kartou je výhodnejšia, rýchlejšia a bezpečnejšia. Podľa súčasne platných taríf, ŽSK poskytuje najnižšie zľavy v prípade platby dopravou kartou spomedzi všetkých krajov v SR. V prípade jednosmerného obvyčajného cestovného má ŽSK v prípade platby kartou v priemere 11,8 % zľavu, kým niektoré kraje majú v priemere aj 34,77 % zľavu.

V rámci zmeny tarify budú zavedené aj prestupné cestovné lístky, ktoré doteraz v prímestskej autobusovej doprave v ŽSK neexistovali a cestujúci si pri prestupe na iný autobusový spoj musel kúpiť ďalší cestovný lístok. V praxi to bude znamenať, že cestujúci zaplatí pri prestupe do 30 minút (od príchodu do výstupnej zastávky) už iba pohyblivú sadzbu

ceny cestovného lístka za prejdený tarifný kilometer, ale základnú sadzbu cestovného lístka už v prestupnom spoji nezaplatí.

Dôvodom zmeny tarify je tiež snaha ŽSK zaviesť integráciu verejnej osobnej dopravy v kraji a zmena tarify je jedným z krokov prípravy integrácie a integrovanej tarify. Integráciu pilotného územia – Kysúc a Horného Považia plánuje ŽSK spustiť od 1. 1. 2021, ak sa dokáže dohodnúť so všetkými dopravcami v kraji, čiže s mestským dopravným podnikom a Železničnou spoločnosťou Slovensko, a. s. V súvislosti s integráciou pripravuje ŽSK tiež optimalizáciu cestovných poriadkov, ktorých výsledkom bude systém nosných pravidelných taktových autobusových liniek a k nim nadväzných autobusových spojov z okolitých obcí, pričom autobusové linky budú tvoriť prípoje k železničným spojom. Cieľom nového cestovného poriadku je efektívnejší systém obsluhy územia ŽSK verejnou osobnou dopravou a nadväznosť jednotlivých druhov verejnej osobnej dopravy, a to autobusovej, železničnej aj MHD.

Zmenou tarify chce ŽSK dosiahnuť tiež väčšiu prehľadnosť a jednoduchosť tarifných podmienok, a to zjednotením zliav pre vybrané skupiny cestujúcich, najmä seniorov, ZŤP, ZŤP-S a sprievodcov ZŤPS-S tak, aby boli aj v súlade s novou vyhláškou 5/2020 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia týkajúce sa objednávaní verejnej osobnej dopravy. Podľa súčasne platnej tarify ŽSK poskytuje výrazné zľavy seniorom až od 70 rokov, čo ostáva, ale zľavy pre dôchodcov vo veku od 65 do 70 rokov boli poskytované len za veľmi obmedzujúcich podmienok, a to po 16 hodine počas pracovných dní a počas víkendov, štátnych sviatkov a dní pracovného pokoja. V novej tarife budú platiť rovnaké zľavy pre celú kategóriu „seniori“ bez obmedzenia a bude pre nich platiť zľavnené cestovné. Seniorom sa podľa vyhlášky 5/2020 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia týkajúce sa objednávaní verejnej osobnej dopravy chápe, cestujúci, ktorý dovŕšil dôchodkový vek v zmysle platnej legislatívy. Táto skupina sa pre uplatnenie nároku na zľavnené cestovné preukáže platným dokladom totožnosti alebo platným preukazom vydaným dopravcom, ktorý obsahuje jeho fotografiu, meno a priezvisko, dátum narodenia.

Ďalším pozitívom zmeny tarify je, že zľavnené cestovné pre skupinu cestujúcich „seniori“ a skupinu cestujúcich „deti do 6 rokov“ a skupinu cestujúcich „seniori nad 70 rokov“ bude platiť bez obmedzujúcej podmienky, v podobe násobkov cestovného za „každých aj začatých 25 km“. V rámci novej tarify pôjde o jednotnú (jednorázovú) sadzbu cestovného. Odstránením tejto obmedzujúcej podmienky sa týmto skupinám cestujúcich zníži cestovné na dlhšie vzdialenosti, a to nad 25 tarifných kilometrov.

V prípade stanovenia tarifných podmienok a výšky cestovného pre ŤZP, ŤZP-S a sprievodcov ŤZP-S ešte prebiehajú rokovania so zainteresovanými subjektmi. Cieľom ŽSK je zjednodušiť tarifné podmienky a ceny pre tieto skupiny cestujúcich tak, aby boli v súlade s vyhláškou č. 5/2020 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia týkajúce sa objednávaní verejnej osobnej dopravy.

Porovnanie sadzieb kategórii ŤZP, ŤZP-S a sprievodca ŤZP-S jednotlivých krajov

Tarify	ŽSK	TSK	BBSK	PSK	BSK	NSK	KSK	TTSK
ŤZP	JZC							
ŤZP-S	0,05/25km	JZC	JZC	JZC	JZC	JZC	JZC	JZC
Sprievodca ŤZPS	JZC				0			

JZC - jednosmerné zľavnené cestovné

V oblasti verejnej osobnej dopravy má ŽSK má v budúcnosti v pláne zaviesť tiež platby bankomatovou kartou a mobilom.

Prehľad zliav poskytovaných samosprávnymi krajinami v percentách. Zľava JOC DK a zľava JZC-H sa počíta z JOC-H. V prípade zľavy JZC-DK sa vychádza pri výpočte zľavy z JZC-H.

Tarifné pásmo (km)	ŽSK - zľavy %			TSK - zľavy v %			BBSK - zľavy v %			PSK - zľavy v %		
	Zľava JOC DK	Zľava JZC-H	Zľava JZC-DK	Zľava JOC DK	Zľava JZC-H	Zľava JZC-DK	Zľava JOC DK	Zľava JZC-H	Zľava JZC-DK	Zľava JOC DK	Zľava JZC-H	Zľava JZC-DK
do 4	9,23	30,77	20,00	10,00	16,67	6,00	20,00	33,33	30,00	37,14	42,86	35,00
5-7	6,67	33,33	16,00	10,00	21,43	5,45	15,71	35,71	28,89	35,00	37,50	38,00
8-10	6,25	31,25	14,55	10,00	18,75	4,62	9,33	33,33	24,00	26,67	33,33	33,33
11-13	8,00	40,00	11,67	10,00	22,22	5,71	17,89	42,11	20,00	25,45	36,36	28,57
14-17	6,36	40,91	9,23	9,52	19,05	4,71	13,33	42,86	15,00	23,85	38,46	25,00
18-20	5,00	41,67	8,57	9,57	21,74	4,44	15,83	45,83	10,77	20,67	40,00	21,11
21-25	6,00	46,67	6,25	9,63	18,52	4,55	16,00	50,00	9,33	17,65	41,18	18,00
26-30	3,89	44,44	7,00	9,70	21,21	5,38	15,14	48,65	13,68	15,26	42,11	15,45
31-35	3,50	45,00	6,36	10,00	21,05	5,33	13,33	50,00	13,33	13,33	40,48	14,40
36-40	3,26	44,19	5,83	10,00	20,00	5,00	14,35	50,00	12,17	11,74	39,13	13,57
41-45	3,04	41,30	5,19	10,00	19,57	4,86	11,67	45,83	11,54	9,60	38,00	12,90
46-50	2,69	44,23	4,83	9,80	19,61	4,88	12,00	47,27	13,79	7,41	37,04	11,76
51-55	2,50	42,86	4,38	10,00	19,64	4,89	12,33	46,67	13,13	5,17	36,21	10,81
56-60	2,41	37,93	3,89	10,00	20,00	5,00	11,94	40,32	14,05	3,23	35,48	10,00
61-70	2,12	39,39	3,50	10,00	19,12	5,09	12,17	40,58	13,17	5,71	37,14	10,00
71-80	1,89	43,24	3,33	10,00	19,23	5,08	12,05	44,87	13,02	7,69	35,90	12,00
81-90	1,67	45,24	3,04	10,00	19,77	4,93	12,36	46,07	14,17	9,30	34,88	14,29
91-100	1,52	45,65	2,80	9,89	20,00	5,00	12,24	46,94	13,46	10,64	34,04	16,13

Tarifné pásmo (km)	BSK - zľavy v %			NSK - zľavy v %			KSK - zľavy v %			TTSK - zľavy v %		
	Zľava JOC DK	Zľava JZC-H	Zľava JZC-DK	Zľava JOC DK	Zľava JZC-H	Zľava JZC-DK	Zľava JOC DK	Zľava JZC-H	Zľava JZC-DK	Zľava JOC DK	Zľava JZC-H	Zľava JZC-DK
do 4	35,71	50,00	22,86	18,18	27,27	25,00	37,14	42,86	35,00	34,55	36,36	37,14
5-7	31,25	50,00	20,00	16,67	33,33	25,00	35,00	37,50	38,00	33,33	33,33	37,50
8-10	27,78	50,00	15,56	14,29	28,57	20,00	26,67	33,33	33,33	26,67	40,00	26,67
11-13	31,82	50,00	21,82	11,76	35,29	18,18	25,45	36,36	28,57	23,33	38,89	27,27
14-17	21,74	43,48	26,15	10,00	40,00	16,67	23,85	38,46	25,00	20,95	42,86	21,67
18-20	20,00	40,00	28,00	9,09	40,91	15,38	20,67	40,00	21,11	18,26	43,48	23,08
21-25	20,00	43,33	24,71	7,69	42,31	13,33	17,65	41,18	18,00	14,07	44,44	18,67
26-30	16,67	50,00	11,11	6,45	41,94	11,11	15,26	42,11	15,45	12,35	47,06	11,11
31-35	15,00	50,00	10,00	5,56	44,44	10,00	13,33	40,48	14,40	10,77	46,15	13,33
36-40	7,32	46,34	4,55	5,13	43,59	9,09	11,74	39,13	13,57	9,52	47,62	10,00
41-45	9,09	47,73	6,09	4,88	43,90	8,70	9,60	38,00	12,90	11,11	46,67	12,50
46-50	8,16	46,94	6,92	4,26	46,81	8,00	7,41	37,04	11,76	6,80	46,00	10,37
51-55	7,41	48,15	7,14	3,85	46,15	7,14	5,17	36,21	10,81	4,36	47,27	6,90
56-60	7,02	47,37	10,00	3,64	47,27	6,90	3,23	35,48	10,00	6,10	47,46	9,03
61-70	4,69	46,88	5,88	3,23	46,77	6,06	5,71	37,14	10,00	3,64	46,97	6,86
71-80	5,56	47,22	7,89	2,90	46,38	5,41	7,69	35,90	12,00	3,51	48,65	4,21
81-90	3,66	46,34	6,82	2,47	46,91	4,65	9,30	34,88	14,29	2,33	46,51	6,52
91-100	4,44	47,78	4,26	2,27	47,73	4,35	10,64	34,04	16,13	2,13	47,87	4,90

Skratky:

- JOC-H – jednosmerné obyčajné cestovné v hotovosti
- JOCzDK - jednosmerné obyčajné cestovné z dopravnej karty
- JZCzDK – jednosmerné zľavnené cestovné z dopravnej karty
- JZC-H - jednosmerné zľavnené cestovné v hotovosti
- BBSK – Banskobystrický samosprávny kraj
- BSK – Bratislavský samosprávny kraj
- KSK – Košický samosprávny kraj
- NSK – Nitriansky samosprávny kraj
- PSK – Prešovský samosprávny kraj
- TSK – Trenčiansky samosprávny kraj
- TTSK – Trnavský samosprávny kraj
- ŽSK – Žilinský samosprávny kraj